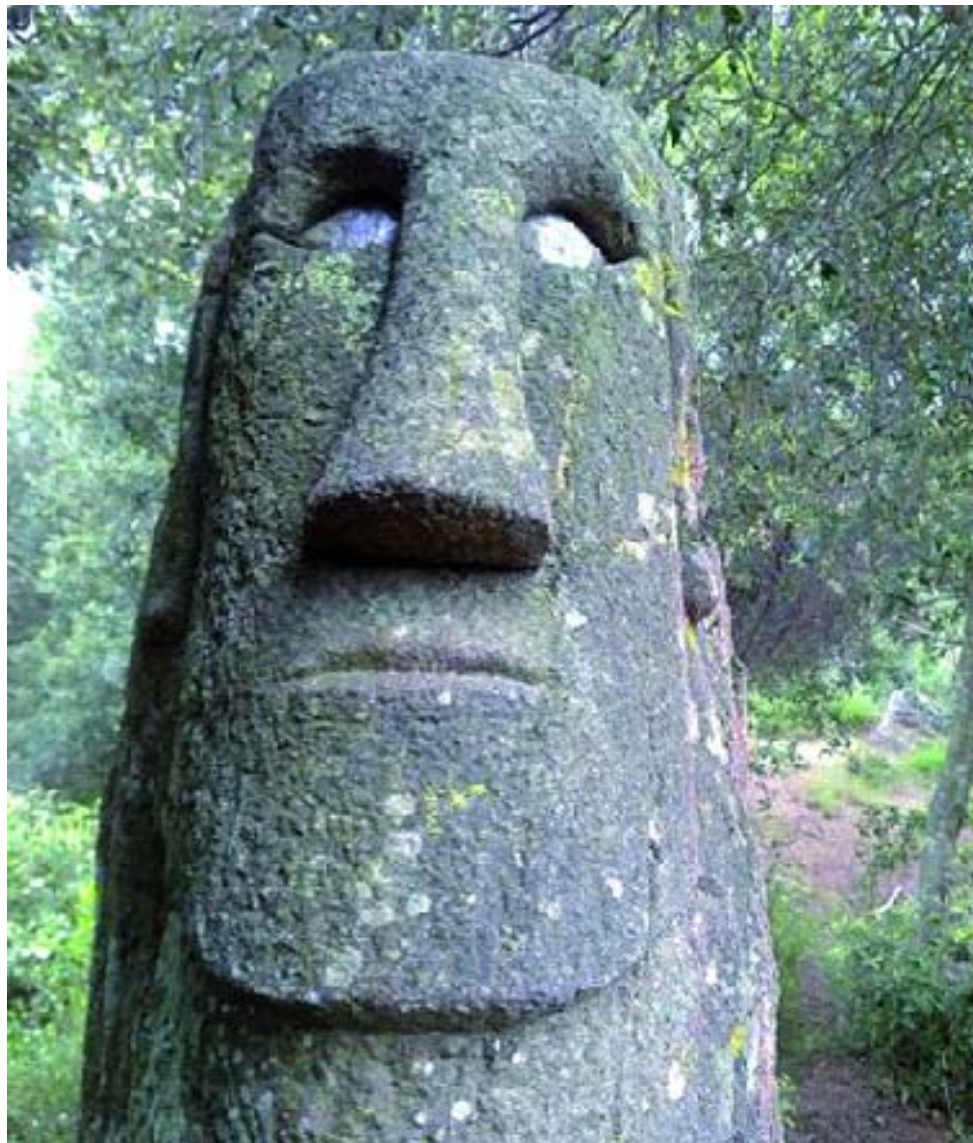

AKELA

Butlletí informatiu - Exemplar gratuït - Primavera 2014 / Núm. 45

AMICS I ANTICS ESCOLTES

EL RESPECTE

El respecte és un dels valors més importants per a la convivència, ja sigui en parella o en qualsevol altre àmbit d'una societat equilibrada. El nostre país està ple de lleis i normes per dir el que podem fer i el que no, amb la finalitat de compensar la falta de respecte fins i tot amb les institucions de l'estat.

Quan aquest respecte per a les persones i altres col·lectius, ja siguin religiosos, polítics o fins i tot per a la natura, no cal tenir tantes lleis amb el cost que això representa. Només cal respectar el dret de les persones a viure com elles desitgen, sense imposar cap punt de vista als altres.

Respectar el dret d'una nació a ser diferent és un dret universal i democràtic. El respecte a un poble que creu com ha de viure no es pot asfixiar amb por i manipulacions del poder. Catalunya no ha estat respectada pel govern espanyol en molts àmbits, no solament en l'econòmic i això és importat. Quan en una parella falta el respecte, la convivència és impossible i esdevé un conflicte constant. El nostre país ha estat patint durant massa temps aquest conflicte i cal un divorci, pactat o no.

Ha arribat el moment de fer-nos respectar com a país que creu en el seu projecte col·lectiu. Cal que els partits polítics catalans facin menys demagogia, menys partit i més país. És hora d'unitat, els catalans ens mereixem més respecte.

JOAN MARTINEZ**EDITA**

Associació d'Antics Escoltes del Masnou
Seu d'entitats C/ Cuba, 18, local 4
Apartat de Correus 74 - 08320 El Masnou
e-mail: akelamasnou@gmail.com
Dipòsit Legal B-14.732.2002

REDACCIÓ

Joan Martínez, Xavi Pérez, J.M.Garcia

L'entitat no es fa responsable del contingut dels articles signats pels seus col·laboradors.

COL.LABORADORS

Ramon Asensio
Carne Giralt
Josep Vendrell
Xan Fils
Jordi Manrique
Francesc Muntanya
Mercé Hernández
José Miguel Barrachina
Jordi Dolz
Minyons Escoltes i Guies de Sant Jordi de Catalunya
Escoltes Catalans
Manel Martínez
Francesc del Arca
Nati Herrador
Amics del ferrocarril

CORRECCIÓ : Oficina de Català del Masnou

SUMARI

Portada	El bosquet màgic d'Òrrius
Editorial	2
AEi Xaloc	3
Escoltes catalans	4
Minyons Escoltes (MEGSJC)	5
Recordant l'escoltisme	6
Els joves parlen	7
Rutes del nostre entorn	8
Societat	10
Sabíeu que	12
Informàtica	13
L'escola parla	14
Astronomia	15
El món del ferrocarril	16
Tast cultural	18
La cuina de casa	19
Meteorologia	20
Poesia	22
Activitats	23

Desperta! Els Truc 2 de l'AEiG Xaloc engeguen una campanya de conscienciació i denúncia social

La branca de Truc 2 de l'Agrupament Escolta i Guia Xaloc de Tarragona acaba d'iniciar el seu projecte, que consisteix en una campanya de conscienciació i denúncia social.

Cada mes volen tractar sobre un tema d'actualitat, com ara el consumisme, la discriminació de gènere o l'ecologisme, per tal de generar anàlisi i opinió crítica.

A través de les xarxes socials fan difusió de cartells, cites i vídeos que ells mateixos han dissenyat, i pengen cartells per la ciutat per tal d'arribar a tothom.

Per dur a terme aquest projecte, han creat una pàgina de Facebook i Twitter, un blog i a més, estan penjant cartells que il·lustren conceptes quotidians per la seva ciutat. Cada mes tractaran sobre un tema d'actualitat, i fomentaran l'anàlisi i l'esperit crític; demanaran la petició ciutadana perquè els doni la seva opinió i els faci suggeriments de cartells. Al

mes de febrer han començat amb el consumisme, i per ara estan obtenint una resposta força positiva de la ciutat. Al mes de març volen treballar el tema de la dona, ja que el 8 de març se celebra el Dia Internacional de la Dona Treballadora.

Just ara que el projecte s'acaba de posar en marxa és quan necessiten fer-ne més difusió, i per tal que aquest projecte no es quedi petit, us proposen que vosaltres també hi digueu la vostra.

Podeu visitar la seva pàgina de Facebook i el seu blog:

<https://www.facebook.com/desperta.tgn?fref=ts>

<http://desperta-tgn.blogspot.com.es/>

La Trobada de Formació d'Escoltes Catalans ha treballat la diversitat, la construcció de la identitat i les necessitats educatives especials

- **Gairebé mig miler de persones s'han reunit a Montcada i Reixac el cap de setmana del 22 i 23 de febrer**
- **L'Agrupament Escolta El Turó ha estat l'encarregat d'organitzar i acollir l'acte, mostrant una gran capacitat d'organització, flexibilitat i generositat**

Escoltes Catalans ha reunit gairebé 500 educadors i educadores (la majoria d'entre 18 i 25 anys aproximadament) dels 40 agrupaments escoltes membres de l'associació, per celebrar un dels esdeveniments més importants del curs: la Trobada de Formació. Aquest any s'ha dut a terme a Montcada i Reixac, acollida per l'agrupament escolta del municipi, l'AE El Turó. Durant tot el cap de setmana, aquest agrupament va demostrar la seva gran organització, flexibilitat i generositat, resolent imprevistos d'últim moment i mostrant sempre molta paciència.

La Trobada de Formació d'enguany ha treballat el tema de la construcció de la identitat, la diversitat, la inclusió i les necessitats educatives especials. Els educadors i educadores dels agrupaments es troben sovint davant de reptes i situacions complexes que requereixen un treball reflexiu intern previ que orienti les seves respostes i accions. Per això s'ha apostat per aprofundir en aquests temes a partir de diverses formacions i tallers.

Partint d'una mirada àmplia i sense complexos, a la Trobada s'ha qüestionat què fan els educadors per ajudar a gestionar la identitat dels infants i joves del cau, quines estratègies proporcionen i com afecta l'entorn en la construcció d'aquesta. S'ha pres com a base de la formació la publicació (De)construint identitats de Silvia Ayala i Ricard Alonso, darrer volum de la col·lecció Tambali. Durant el cap de setmana, els cloners de l'associació s'han reunit al SALT, una formació específica per a la seva branca que reflexiona al voltant del seu paper a l'agrupament, del que és el cau, etc.

Les diverses dinàmiques de la TROFO i del SALT s'han desenvolupat gràcies a la feina de 35 persones formadores, que valoren molt positivament la bona disposició i participació dels caps, que han marxat amb moltes idees per experimentar al seu agrupament, entenent la diversitat de manera molt més oberta i amb moltes ganes de gestionar-la.

La Trobada va començar dissabte a les 11 h i va finalitzar diumenge al migdia. A l'acte d'obertura, hi va participar Miquel Àngel Essomba, psicopedagog i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona. Durant tot el cap de setmana, els joves han realitzat diferents sessions de formació a l'espai Kursaal, l'Institut la Ribera o l'Espai Jove Can Tauler. Dissabte a la nit, l'AE El Turó va organitzar una festa per a tots els assistents a l'espai 'La Unió', amenitzada per la música d'un disjòquei.

* *punxadiscos* és un mot que no el recull el diccionari.

Neix el Montserrat International Scout Centre (MISC), un nou centre escolta internacional que vol atreure joves de tot el món per treballar l'espiritualitat

Minyons Escoltes i Guies de Catalunya ha inaugurat el Montserrat International Scout Centre (MISC), un nou centre escolta internacional obert a joves membres del moviment escolta d'arreu del món que vulguin desenvolupar la seva dimensió espiritual, per tal d'enriquir la seva tasca com a educadors.

El MISC és actualment l'únic centre escolta de tot el continent dedicat al treball de l'espiritualitat i vol esdevenir el centre escolta internacional de referència al sud d'Europa. Per aquest motiu s'ha creat el web www.misc.cat, disponible en quatre idiomes (català, castellà, anglès i francès), on s'ofereix tota la informació i s'hi podran fer reserves.

Les persones que s'allotgin al MISC desenvoluparan un programa de treball basat en uns **materials d'inspiració cristiana oberts a tothom**, creients i no creients, en **contacte directe amb la natura** i vivint el dia a dia **de manera autogestionada**, fidels al mètode escolta i guia.

El projecte s'ha dut a terme en col·laboració amb l'**Abadia de Montserrat**, estretament vinculada amb l'escoltisme i el guiatge català des dels inicis d'aquest moviment; així com el **Monestir de Sant**

Benet, que ofereix la possibilitat de realitzar accions de servei a la comunitat durant l'estada.

El treball de l'espiritualitat és un dels tres pilars en què es fonamenta la proposta educativa de l'escoltisme i el guiatge, juntament amb el país i la persona. Minyons Escoltes i Guies de Catalunya aposta perquè l'escoltisme i el guiatge esdevinguin un **espai de trobada, de diàleg i treball entre les diferents opcions i sensibilitats espirituals** buscant el punt d'encontre i d'enriquiment amb les diferències. A més a més, essent fidels a l'origen cristià de l'entitat, el projecte vol facilitar l'acollida i la trobada de les persones que volen conèixer, viure, celebrar i aprofundir en aquesta proposta.

La inauguració del MISC va tenir lloc el **22 de febrer**, coincidint amb la **Diada del Pensament**, una jornada de celebració del moviment escolta i guia d'arreu del món. Enguany el lema de la Diada era «**Una educació de qualitat i universal per a tots els infants i joves**», coincidint amb el segon Objectiu de Desenvolupament del Mil·lenni de Nacions Unides.

Hi va assistir el **president de la regió europea de la World Organization of the Scout Movement (WOSM)**, Andrea Demarmels, així com representants d'altres associacions escoltes internacionals; el president de la **Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge**, José Cayuela; els comissaris generals de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya, Lluís Marco i Trini Molist; i representants de diverses institucions polítiques, socials i religioses de Catalunya.

El MISC s'emmarca dins la xarxa de **Centres Escoltes** de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya, formada actualment per l'**Aula Natura Can Palós**, a Sant Boi de Llobregat (Baix Llobregat), i el **Refugi Mas Olivet**, a Maçanet de Cabrenys (Alt Empordà).

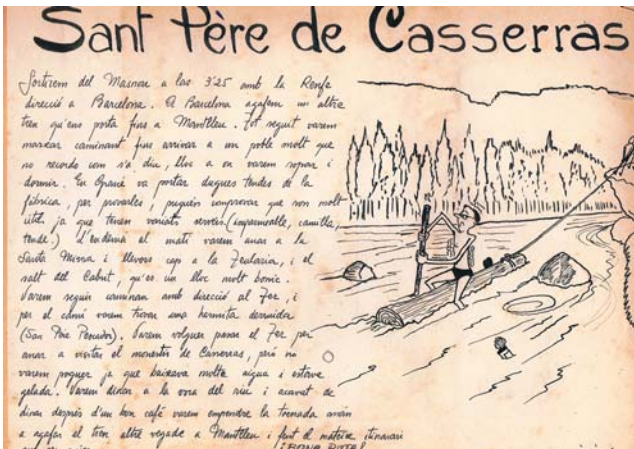

SANT PERE DE CASSERRES SORTIDA DE CLAN, 18 i 19 D'ABRIL DE 1959

L'any 2004 relatava en aquest butlletí la sortida que el 28 i 29 de juny de 1958 vàrem fer a aquest preciós indret. Una vegada a Barcelona i a dalt del tren que ens portaria a Manlleu, fòrem interceptats per la policia secreta, que ens féu baixar del tren i ens escorcollar les motxilles. No trobaren res d'important i tornàrem a pujar al tren i la policia donà l'ordre de sortida al maquinista. La intenció era creuar el riu Ter, tal i com ho volia fer el Clan d'en Joan Casals, i, entre altres coses, jo deia: « ... **A l'altura de Sant Pere de Casserres, el riu converteix aquelles muntanyes en una península (quasi les envolta), i decidírem creuar el Ter, que tenia en aquell indret una profunditat aproximada de mig metre. Tot i ser l'estiu, l'aigua estava molt gelada i baixava amb molta força, cosa que motivà molta precaució. El monestir que trobàrem estava mig abandonat; era benedictí, del segle XI, d'estil romànic, situat al terme de les Masies de Roda, comarca d'Osona. Per una de les finestres del monestir, entràrem a dintre. Hi havia un cavall i el terra estava cobert de fems. Com que sabíem que hi havia un nadó momificat dins una caixeta, la localitzàrem i férem unes fotos...**». Sabia que l'amic Joan Casals guardava en el seu llibre de LA RUTA un informe, acompanyat d'un dels seus magnífics dibuixos, de com va viure aquell 18 i 19 d'abril de l'any 1959. La seva il·lustració val més que mil paraules, ho diu tot. Com era costum, la redacció fou escrita a mà i en català, llengua prohibida en aquell temps. Em plau transcriure-la:

«**Joan Cassi, Josep Vendrell, Jaume Grané, Jaume Rossell, Sergi Aparicio i Joan Casals. Sortim del Masnou a les 3.25h amb la Renfe direcció a Barcelona. Després agafem un altre tren que ens porta fins a Manlleu. Tot seguit vam marxar caminant fins a arribar a un poble que no recordo com es deia, lloc on vàrem sopar i dormir. En Grané va portar dues tendes de la fàbrica Maristany per provar-les, i comprovem que són de gran utilitat, ja que tenen serveis variats (impermeable, llitera i tenda). L'endemà al matí vàrem anar a la santa missa i llavors cap a la Teuleria i el Salt del Cabrit, que és un lloc molt bonic. Vàrem seguir caminant en direcció al Ter, i pel camí vàrem trobar una ermita derruïda (Sant Pere Pescador). Intentàrem**

passar el Ter per anar a visitar el monestir de Casserres, però va ser impossible, ja que baixava molta aigua i estava gelada. Vàrem dinar a la vora del riu i en acabar de dinar, després d'un bon cafè, empenquérem la tornada i agafàrem el tren a Manlleu, fent el mateix itinerari que per pujar.»

Ramon Asensio

EL CAU NO ÉS NOMÉS PER A NENS

Sota aquest tòpic, massa cops present en el desconeixement general, s'amaga una realitat que no només la contradiu, sinó que és una de les parts més importants de la nostra feina.

Per posar un exemple no massa llunyà, aquí al Masnou mateix tenim un grup de 12 nois i noies d'entre 15 i 17 anys, molt motivats, que solen fer activitats cada dissabte...sí, estic parlant dels meus Pios del Foc Nou.

Si els he escollit d'exemple és pel curs d'enguany. Just arranca el 2014 que comencem a visualitzar un any ple de possibilitats i grans experiències.

D'entrada, els Campaments de Primavera tenen un format...especial. La unitat de Pios del Foc Nou ha estat seleccionada per emprendre el projecte de La Murga, que es realitza a Ciutat Vella. Uns campaments a Ciutat Vella? Com pot ser?

La Murga és el projecte d'ApS (Aprentatge pel Servei) d'Escoltes Catalans, i es basa en la realització de treballs de reforma (rascar, enguixar, pintar...) en l'àmbit del Quart Món (la pobresa que conviu amb el Primer Món en la nostra societat), coneixent i entenent la realitat existent, així com pal·liant-la i extraient-ne reflexions per a la seva millora. L'única ruta que faran serà amb les seves ments, però serà un bon camí.

Per altra banda, aquest abril, Escoltes Catalans celebra la Piosfera, la Trobada de Pioners. Se celebra, com totes les trobades de branca, cada 3 anys, la qual cosa és una oportunitat única de conèixer i interactuar amb altres joves de Catalunya amb motivacions i ideals propers. Per si això no fos prou, prepareu-vos, ja que, aquest any, molt possiblement se celebri a les muntanyes de casa nostra, envaint qualsevol cap de setmana els carrers del nostre poble de joves amb motxilles, fulards i somriures.

Durant el trimestre, al mateix temps, a la unitat estan realitzant el projecte «Fem Nostre el Cau», compartint caus amb altres unitats, ajudant amb les disfresses el Carnestoltes, reformant, pintant i decorant el local i vinclant-se, cada cop més, amb el projecte.

Si a això li podem sumar la Trobada General de Vegueria (que es fa cada tres anys i reuneix a tots els integrants dels caus del Maresme), la participació de la unitat dintre de la nostra Fira de Primavera (al maig) o la inclusió dels Pioners d'últim any a les formacions per Clan i a la vida del Consell de Caps, esperem que, almenys a ells, els protagonistes, mai se'ls oblidí la seva experiència de nens, i també de joves, a l'agrupament, tal com jo no els oblidaré mai.

Francesc del Arca Hernández

Cap de Pioners i Cap d'Agrupament de l'A.E. Foc Nou (El Masnou)

EL BOSC MÀGIC D'ÒRRIUS

INTRODUCCIÓ

El «bosc màgic» no només és singular per les seves peculiars pedres esculpides, sinó que, a més a més, s'hi han constatat diferents successos de caire insòlit.

Als anys trenta del segle passat, uns caçadors acompanyats pels seus gossos van desaparèixer dins les entranyes del bosc, i mai més no se'n va saber res.

D'altra banda, es diu que l'espai natural muntanyós on s'estén el bosc està conformat per un conglomerat de galeries i túnels subterranis, les entrades i sortides dels quals van ser enderrocades per evitar el trànsit perillós.

A més a més, l'albirament d'un llum amb forma d'aurora boreal creuant el cel va atreure la curiositat de grups d'ufologia, els quals portaren a terme tot un seguit d'investigacions sobre l'assumpte OVNI. Això va arribar a l'espai *Cuarto Milenio*.

Aquest aspecte podria estar relacionat amb una de les llegendes pròpies dels originals «Moai» de l'illa de Pasqua a Xile. La fantàstica història explica que la posició en què es troben disposades les figures de pedra, de permanent observació del cel, és així perquè les efígies estan esperant la tornada de les naus alienígenes que les van deixar sobre la Terra.

La ubicació on es troben les fantàstiques roques tallades marca un dels orígens d'una ruta prehistòrica, en què la presència, a més a més, de nombrosos vestigis megalítics, com el dolmen de Céllecs, ens indiquen que ens trobem en un lloc de poder, on se celebraven rituals pagans en temps ancestrals, posteriorment, religiosos, i en l'actualitat, clandestines cerimònies de culte de nova era.

RUTA DEL BOSC ENCANTAT D'ÒRRIUS

Dificultat: Fàcil

L'itinerari que pensem fer és pujar per la part de la vall del Vallès. Amb cotxe agafarem la carretera de Font de Cera direcció a la Roca del Vallès i abans d'endinsar-nos al poble, el tercer semàfor a la dreta ens marca direcció Òrrius.

A uns 3 Km, agafarem un camí a mà dreta poc abans d'arribar a dalt i començar a baixar cap a Òrrius. Tot seguint-lo, a pocs metres, veurem l'ermita de Sant Bartomeu de Cabanyes. Aparcarem el cotxe en aquest indret.

Tot tornant a peu pel camí principal passem per davant de l'ermita i ens apropem a la carretera. En paral·lel hi ha un camí que agafarem cap a l'esquerra. A uns 8 minuts trobarem la font de Sant Bartomeu.

Passarem per davant i seguirem pel camí que planeja amb una mica de baixada. És un camí frondós i bonic per caminar.

Veurem un primer trencall que puja: seguim recte. Un segon trencall a la dreta molt forçat ens farà dubtar: seguim recte. El camí per on baixem, en un moment donat, planeja i vol pujar. En el moment en què comencem a planejar, hi ha un camí a la dreta molt forçat que gira quasi 360 graus: el prenem. Seguint sempre aquest camí, hem de tenir cura d'orientar-nos sempre cap a la dreta i quan trobem un trencall buscarem el camí paral·lel a la carretera. Sortirem del bosc i arribarem a una plana que travessarem i tot seguint el camí ens endinsarem al bosc.

Només entrar-hi, ja som al «Bosc Màgic»... Cal buscar les figures. Hi trobareu un elefant i una pedra que per una banda hi ha un Moai i per l'altra una cara de dona...

Una vella dita històrica de l'elefantó que volava amb bicicleta és ben veritat (especial per a nens):

«Si mireu allà dalt en els estels què hi ha, és un gros animal que en bicicleta va, és un elefant i doncs què us penseu! Té una cua al darrere i una trompa al davant»

... i quan l'elefant volava per sobre del «Bosc Màgic» va quedar enlluernat i en agradar-li tant l'entorn va aterrar i va decidir que l'única manera de quedar-se en aquell bosc tan bonic era convertir-se en pedra i d'ençà d'aquell dia podem veure l'elefant convertit en pedra, content i feliç al bell mig del «Bosc Màgic» ...

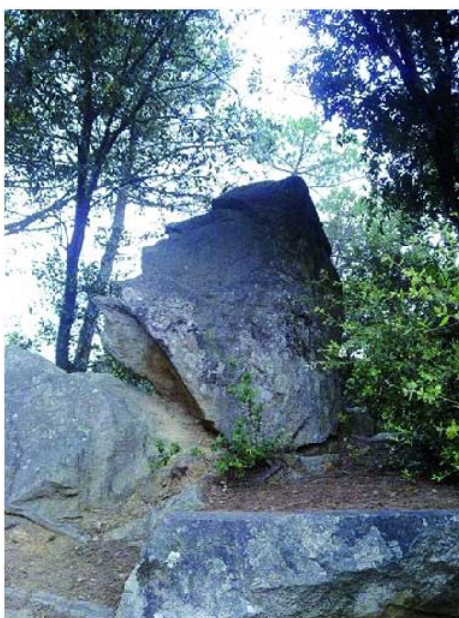
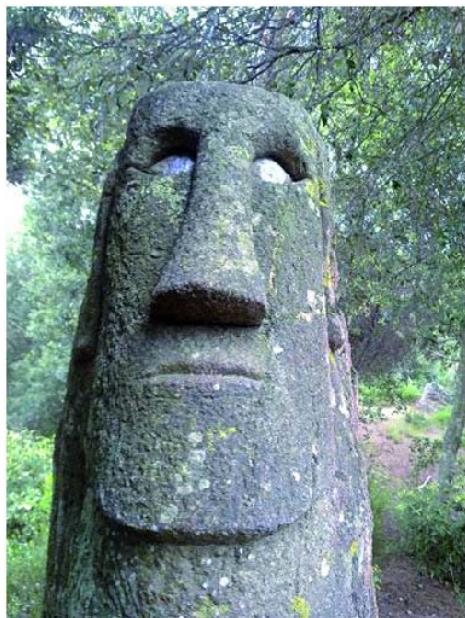
Bé, com hem comentat, podreu trobar també una pedra que per un costat té un maori i per l'altre mitja cara d'una dona.

Una vegada satisfets per les troballes tornarem a creuar la plana i tornarem per on hem vingut.

En arribar a la cruïlla dels dos camins, podrem tornar per l'esquerra (pel

lloc on hem vingut) o per la dreta. Seguint uns quants metres, arribarem a una bifurcació: el camí esquerre (hi ha un cartell) ens porta a una part de la «ruta prehistòrica I» que, al mateix temps, ens portarà de nou a l'ermita.

Francesc Muntanya

UNA CATALUNYA ANTICIPADA

per Joan Camps i Ortiz

Passi el que ens passi a partir d'ara no podrem donar la culpa a ningú. Assolir una nació en pau i plenament democràtica enmig del safareig corrupte i contaminant que s'ha convertit el constitucionalisme espanyol demana aigües immaculades amb molt lleixiu. Hem de fer net d'una vegada i esmerçar tots els sacrificis necessaris, que no ens han de doldre, davant la torturant allau d'agressions antidemocràtiques acumulades que ja hem sofert i que no pararan si no ens plantem.

Potser és la nostra hora, l'hora dels vells de la tribu quan ja estem encarant la senda dels elefants. Davant la societat que estem deixant, de la qual en bona part som responsables, no podem eludir la nostra implicació. Si volem un món millor per als que ens vénen darrere hem de donar exemple als nostres fills, néts, besnéts i rebesnéts regenerant els nostres valors i la nostra dignitat. En mig de tanta claveguera d'Estat que ho emmerda tot, no podem conformar-nos en la comoditat de la partida de dòmino o la petanca, el futbol a la TV del casal, els tiberis de l'Imerso i altres addiccions, sinó que aprofitant el privilegi de ser gent gran podem ser els més valents i deixar de deprimir-nos per l'asil que ens ve de cara, la cadira de rodes, el funeral i el nínxol. Tenint tan poc per perdre, podem treure sense massa mèrit el millor profit de nosaltres assumint el paper que la història ens posa a l'abast i que per definició ens pertoca: en vots a les urnes som la infanteria que pot aturar l'endèmica doctrina de l'espanyolització colonialista i carca, si ens priven de les urnes aleshores tindrem l'oportunitat de ser a primera línia i si ens tornen a enviar els tancs podem fer d'escut davant les barricades.

Ara bé, mentrestant cal ser molt crítics amb nosaltres mateixos, perquè la contaminació de l'Estat central la tenim infiltrada en les columnes, les bigues i les parets mestres de tota l'estructura institucional catalana, un contagi molt més pernicios que els tèrmits ho són per a la fusta. Cal dissenyar per a tots una Catalunya amb Estat propi, vull dir tots els que vivim i treballem aquí i també a fora per assolir una societat plural, solidària i progressivament igual de justa, respectant els drets humans amb reciprocitat amb tothom i per a tothom. Amb els vicis que tenim adquirits, no és una tasca senzilla, **hem de confiar que l'escola haurà de fer un gran paper**, els pares hauran d'esforçar-se per donar exemple i els polítics... la mare que els ha parit, els polítics! Què podem esperar-ne dels que tenim i patim? De moment que vagin a les Europees sols o barrejats com puguin i, de tornada, ja seria hora que fessin una llei electoral digerible, que només cal que sigui democràtica, vull dir: sense les collonades de partit que afavoreixen la mediocritat de la majoria de càrrecs electes triats a dit i condicionats per la nòmina i la disciplina, tan sovint corrupta, dels partits.

En el fil del que he subratllat abans, entenc que el gran avantatge de la independència radicarà,

ara més que mai, a alliberar-nos d'intromissions de l'estat en l'obcecació d'imposar-nos l'espanyolització rànica a l'escola i carregar-se la immersió lingüística que des de la seva implantació ha assolit un alt grau de normalització del català a les aules, mantenint el coneixement del castellà, en un grau equivalent a la resta d'alumnes de l'estat que, en una gran majoria, parlen només espanyol. Alliberar-nos de la llei Wert i la maquiavèl·lica estratègia de la FAES fent el joc a la Conferència Episcopal ancorada en el franquisme sota pal·li, podria accelerar la màquina del temps i retornar-nos a la civilització del segle XXI. Una escola laica, sense alienacions ideològiques centrant les noves generacions en les ciències, les lletres i les humanitats, de ben segur que a poc a poc ens aniria alliberant de contaminacions tan perniciosos. Potser aleshores, el replantejament de l'escola catalana podria recuperar el saber que vam deixar a la cuneta, allò que els vells centenaris recorden amb nostàlgia dels col·legis de la república, l'estímul de l'esperit innovador que inspirà catalans propers a nosaltres com els germans Flos i Calcat i el malaurat Ferrer i Guàrdia. Tot menys el que, en l'ensenyament, ens volen imposar amb aquesta legalitat constitucional impresentable. És clar que també podríem copiar, sempre és millor que improvisar. Al món ja hi ha models millors que els nostres, imitem, si cal, aquells que couen els millors joves per encarar les realitats del món actual.

Just fa poc m'ha arribat per la xarxa un document que pregona un canvi conceptual de la formació que s'està aplicant al Japó i que amb l'objectiu de formar «ciutadans del (?) món» trenca tots els paradigmes pedagògics. Es tracta d'un programa amb una previsió de 12 anys que conté només 5 matèries: 1. Aritmètica pràctica, 2 Lectura, 3 Civisme, 4 Ús de la informàtica i 5 Idiomes (amb els seus alfabets, cultures i religions), però res de patriotisme, res de matèries de farciment ni res de tasques reiteratives. Diuen que els que segueixen aquest mètode d'ensenyament arriben als 18 anys parlant quatre idiomes i coneixent les seves cultures, alfabets i religions; han llegit 52 llibres per any d'estudis i saben aplicar amb virtuosisme natural l'aritmètica i tots els seus recursos per encarar la vida domèstica, emprenedora i laboral.

Doncs, què voleu que us digui?, crec que per utòpic que ens sembli, ens valdria la pena de provar-ho. Penso on hem arribat amb els nostres joves entre els quals ja són multitud els automarginats que no estudien ni treballen. I mireu el que fan: s'empatxen de televisió i de mites mediàtics sense treure'n cap profit per a la seva existència, malbaraten la seva immerescuda economia en l'ús més estúpid dels Ipods, blackberrys, xats i tota mena de ludopaties amb fixació masturbadora, s'han convertit en autistes que no veuen més enllà del nas i el seu grau intel·lectual s'ha limitat a l'instint fins a extrems que qualsevol animal de companyia els supera en intel·ligència i civisme. Anticipem-nos, no dilapidem la veritable matèria primera. En resum: **assolim la independència per fer regir, de nou en nou, el sentit comú.**

LES PROCESSIONS

S'acosta Setmana Santa i com és tradició cada any per aquestes dates, ens trobem les típiques «processons» a moltes ciutats i pobles.

Però sabeu d'on ve aquesta tradició?

Es pot dir que les processons es remunten a l'antiga Grècia; ja en Atenes se celebraven anualment cinc grans processons:

- La processó de les Panatenees, dedicada a la deessa Atenea(protectora de la ciutat) . Van ser les celebracions religioses més antigues i importants d' Atenes.
- La processó dels tres misteris d' Eleusis, dedicat a les deesses Demèter i Persèfone, consistien en rituals d'iniciació en els quals s'unien l'adorador amb el déu. Aquests mites i misteris es van estendre posteriorment a l'imperi Romà.
- La processó de Iaco, que era el portador de la torxa en la processó dels Misteris d'Eleusis.

En el cristianisme les processons formen la part més important del culte exterior, tot i que en els seus inicis i a causa de la seva persecució, aquestes es feien a l'interior dels llocs de culte.

Existeix constància històrica d'algunes processons a l'Edat Mitjana.

En els segles XIV i XV l'aparició i difusió de les Ordres Mendicants va suposar un canvi en la vivència religiosa dels fidels, l'objectiu era un acostament al poble i l'adoctrinament en els misteris de la fe.

Però és a partir del Concili de Trento quan les processons van adquirint importància , ja que l'església Catòlica les va veure com un poderós instrument d'evangelització i persuasió.

Les processons existeixen en la majoria de les grans religions. Trobem en el Hinduisme la de Teej, Diti i Ralt Yatra.

En el Sintoisme, trobem la del Santuari Kamigamo, Santuari Kashima i la de Kioto.

I a l'Islam, la de Fatiha a la Meca.

WINDOWS XP + OFFICE 2003: ALEA JACTA EST

Bé, aquest mes tenia pensat d'escriure sobre un tema d'aquells que fa temps que vull explicar, però les circumstàncies m'han fet canviar de parer, ja que hi ha canvis al món de la informàtica que, ens agradi o no, es produeixen i solen trasbalsar la nostra manera de treballar.

En definitiva: Windows XP està en capella i a partir del proper dia 8 d'abril deixarà de tenir qualsevol tipus de suport tècnic per part de Microsoft, que ha decidit que ja n'hi ha prou de treballar amb un sistema tan i tan arcaic i que tan bé ha funcionat per a tothom fins a l'extrem que aquell horripilant Windows Vista va tenir com a objectiu enterrar Windows XP, però que aquest, com un zombi emprenyat, es resistia a morir i al final va acabar per ficar al forat el Vista que es prometia com a la solució informàtica per a tothom.

Windows XP va sortir a principis d'aquest mil·lenni (que maco que queda dit així, oi?) i va jubilar un Windows 98 que si bé no anava malament, tan punt vàrem provar el sistema XP ja no hi va haver volta enrere. Era un sistema estable, ràpid, amb una imatge que ens va entrar pels ulls immediatament i que es va fer amic de tothom en quatre dies, si bé va ser necessari anar traient actualitzacions constants per millorar les coses que es veien millorables, o cobrint forats de seguretat que els de sempre s'entestaven a traspassar.

Windows XP ens ha permès conèixer en gran mesura el que són els continguts multimèdia d'Internet amb una facilitat de configuració i d'adaptació desconeguda fins aquell moment.

A més configurar una xarxa era més senzill encara que amb els sistemes anteriors, cosa que va ser d'agrair. També vàrem conèixer el fet de protegir accessos amb les contrasenyes d'usuari més segures que fins aquell moment, cosa que sovint ens donava algun maldecap per compartir continguts a la xarxa, però vàrem estar disposats a superar aquells entrebancs a favor d'una evolució en el sistema operatiu.

Va sortir, però, aleshores un paquet de programes molt millor que els seus predecessors: office 2003. Una «suite» ofimàtica completa que ens permetia des de fer la carta als reis quan pertocava fins a fer bases de dades amb una senzillesa sorprenent fins aleshores, o presentacions en pantalla d'aquelles que no parem de rebre per Internet i que solen tenir el recull de pensaments d'escriptors com Coelho o Neruda acompanyats sempre d'imatges bucòliques que pretenien refermar el que deien aquests artistes de la ploma.

Però de tot això sembla que ja fa una pila d'anys, i és que el temps passa que no ens n'adonem, de forma que aquell estimat Windows XP amb el seu Office 2003 passaran a millor vida en unes poques setmanes.

No vol dir això que els nostres ordinadors deixin de funcionar ni tampoc que se'ns perdi res que no haguem guardat, sinó que des del dia que Microsoft decideixi que no paga la pena seguir mantenint aquests sistemes, els usuaris que es trobin amb problemes que abans no tenien o bé si algun d'aquells que no tenen res a fer descobreix alguna manera més per infectar-nos de virus aquell sistema operatiu, Microsoft se'n rentarà les mans i es limitarà a donar-te un consell: passa't de Windows XP amb el seu Office 2003 a Windows 8.1. És clar que aquest canvi no el paguen ells, sinó els soferts usuaris que ja tenen la seva guerra per arribar a final de mes i, a sobre, haver de canviar de sistema operatiu perquè als propietaris d'aquest els surti de la moral deixar d'invertir en una cosa que ha funcionat durant tant de temps.

Molts usuaris no varen voler passar a Windows 7 perquè coneixien l'experiència de treballar amb Windows Vista i varen preferir seguir amb XP, que ja el coneixien i el tenien per la mà, però ha arribat un moment en què el que coneixen té els dies comptats.

Windows 7 va ser, per a mi, un encert de totes totes. Molt estable, bona gestió de recursos, una relació multimèdia fantàstica... però també ha estat superat per Windows 8.1 que va deixar en quasi anecdòtic el Windows 8.0 que va sortir amb unes quantes mancances a nivell d'usuari.

Ara ja hem de pensar a deixar enrere la tecnologia dels 32 bits de Windows XP i endinsar-nos de ple en la de 64 bits que Windows 7 ja s'ha anat encarregant d'obrir el camí.

I què passarà amb qui vulgui continuar amb Windows XP? Doncs que quan cerqui un programa nou segurament es quedarà amb les ganes de poder-lo instal·lar perquè no serà compatible.

I si, amb tot, vol tornar a instal·lar Windows XP a l'ordinador que tan bé li ha funcionat? Doncs no tinc gaire clar si podrà validar la llicència amb Microsoft. Això és una cosa que s'haurà de veure...

I si decideix de posar el Windows XP que es va comprar en el seu moment, en un ordinador nou? Doncs segurament que no el podrà instal·lar, perquè serà incompatible amb els components d'aquest nou equip, i, a més, probablement, no podrà aprofitar totes les prestacions que la nova adquisició li ofereixi.

Segueix com siguis, com va dir Juli Cèsar, «alea jacta est» (la sort està decidida): ja estan obrint el ninxol de la parella Windows XP i Office 2003, i si es moren, visca Windows 8 i Office 2013!

EDUCAR, PER QUÈ ?

En el moment d'escollir escola per els nostres fills, hem de tenir clar si l'escola educa o només instrueix, doncs no pot destruir el projecte que com a família ens hem planejat per els futurs ciutadans del nostre món, que seran els nostres fills.

Si creiem en una societat on l'home i la dona estiguin alliberats de qualsevol servitud, si rebutgem una societat on els Drets Humans estan manipulats per els poders polítics i econòmics, que fan una societat competitiva que condiona i pressiona al ésser humà en contra de la solidaritat humana. Sabem que una societat així, moguda preferentment per motivacions materials de premi o càstig, de possessió o carència de bens necessaris o superflus, genera persones individualistes i egoistes, insensibles a la convivència, a l'ajuda als altres i a al respecte a l'ésser humà, al bé comú i a l'ambient natural.

S'ha d'aconseguir que el noi/noia d'avui, home/dona del demà, no esdevingui un mer ser conformista continuador d'una societat donada, sinó un referent, un revulsiu, un creador de noves formes de vida, un ésser humà motivat més pel fet de donar que pel fet de rebre.

Necessitem una educació integral que possibiliti el desenvolupament de totes les aptituds personals en un ambient d'informació objectiva, de participació, de llibertat, de respecte al noi/noia i d'esperit obert crític i constructiu que el faci capaç d'incidir en el procés d'alliberació personal i social.

L'escola ha de dur a terme la seva funció sent conscient que és un agent educatiu que es complementa principalment amb la tasca educativa que es fa des de la família, i l'entorn dels nois, amb els quals s'han d'establir ponts de diàleg i complicitat.

L'escola ha de repensar periòdicament metodologies i materials que es fan servir per dur a terme diàriament la tasca educativa, assumint com a reptes educatius les contradiccions que apareixen, i no com incoherències insalvables. Amb aquest plantejament es podrà donar una resposta adient als problemes que plantegen els canvis constants de la societat.

Perquè volem transformar aquesta societat injusta i creiem que aquesta transformació només es pot assolir per la formació d'uns homes/dones nous a través d'una educació integral que possibiliti el desenvolupament de totes les aptituds personals en un ambient d'informació objectiva, de participació, de llibertat, de respecte al noi/noia i d'esperit obert, crític i constructiu que faci capaç d'incidir en el procés d'alliberació personal i social.

Per tot lo esmentat es fa necessària una escola que tot instruint al noi/noia estigui en tot moment EDUCANT.

Carme Giralt
Educatrice social

ASTRONOMIA A CATALUNYA

Tots sabem que les ciències basades en l'observació sistemàtica i constant, van néixer, principalment, en el mig orient, en l'època del sumeris, on van beure els «científics» grecs i egipcis i més tard els àrabs que van ser els portadors del coneixement científic a la major part de la península ibèrica, amb més o menys influència segons les zones.

Tot i que en les nostres terres la presència dels àrabs va ser més aviat intermitent, degut a la frontera natural que representava el riu Ebre i que feia que el domini d'ambdues cultures anés passant del nord al sud del riu, multitud de vegades, el que si està clar és que l'interès pel coneixement, filosòfic, matemàtic, mèdic i científic, va ser en l'època de l'Abat Oliva, prou fluït entre el Monestir de Sant Pere de Rodes i Cordova, on eren enviats frares amb la missió de copiar o adquirir o «afanar» llibres de les magnífiques biblioteques, farcides de saber que hi havia i enriquir els prestatges del monestir de l'Empordà.

L'obscurantisme medieval de l'església catòlica de l'època....., no va afavorir la difusió de tant coneixement que es va limitar a uns cercles molt reduïts i amb moltes dificultats de difusió. S'ha de pensar que la majoria de les ciències exactes a l'època, estaven en mans de Jueus i Àrabs, «enemics» de l'Església,.

Amb el creixement del comerç en la mediterrània i l'augment de transit naval i la necessitat de modernitzar l'art de la navegació, va sorgir de nou la importància del coneixement astronòmic per aconseguir millors rutes nàutiques i economitzar els viatges i es a les hores quan es comença a estudiar de nou el moviment del firmament, com a sistema d'orientació.

La corona d'Aragó mostra un focus d'interès per aquestes ciències, que tornen a trobar-se amb els bisbes i les dificultats pel seu desenvolupament que no van permetre la difusió ni l'estudi de l'astronomia, que va restar adormida i només els pagesos van fer servir aquests fets per aconseguir millors collites.

Tornant a l'astronomia com a ciència, no és fins als segles XIX i XX que a Catalunya es torna a parlar de l'astronomia pròpiament com a ciència i comencen a sorgir els primers observatoris astronòmics i en l'actualitat, en som capdavanters amb una vuitantena d'observatoris en el nostre territori, de totes les dimensions tècniques existents i tots amb una alt Grau de qualitat tècnica i científica, col·laborant amb observatoris d'arreu del món.

Junt a les instal·lacions del parc d'atraccions del Tibidabo, hi ha el millor observatori de Barcelona, dels millors de la seva època, malgrat tot, avui i degut a la contaminació lumínica ha perdut una mica d'interès científic i es fa servir com a mostra del funcionament d'un observatori astronòmic més que com un observatori realment tècnic, havent estat substituïda aquesta funció per d'altres amb unes condicions molt més adequades, com per exemple els instal·lats a la zona del Montsec, on cel està més net.

Entre tots els científics i afeccionats a l'astronomia a casa nostra, en destaquen dos, que per la seva dedicació i constància, val la pena de ressaltar, en son Rafael Patxot i Jubert, meteoròleg i astrònom, que va instal·lar el primer observatori de gran abast a Sant Feliu de Guixols el 1926, i Joseph Comas i Solà, que va ser director de l'observatori Fabra i llegà tots els seus treballs, materials i propietats a la ciutat de Barcelona, dels que en penso que no se'n va fer cap ús.

FERROCARRILS DELS ESTATS UNITS D'AMÈRICA (2a part)

Tal i com vam comentar anteriorment, dues grans companyies, la «Central Pacific» i la «Union Pacific» es dividiren la construcció del ferrocarril transamericà, una per l'est i l'altra per l'oest.

Mentre Omaha es convertia en una formidable aglomeració de foses i tallers, el primer cop de pic de la «Central Pacific» es feia a Sacramento, davant el president de la companyia, Leland Stanford, el dia 8 de gener de 1863. Encara avui podem admirar l'escena en el gran quadre que adorna l'estació central del «Southern Pacific».

Es van creuar prats i es van vèncer congostos i agrestes muntanyes. La dinamita, inventada per Nobel no feia molt, ajudava a foradar els inevitables túnels. Ni les tribus índies en peu de guerra, ni la calor tòrrida, ni les nevades impressionants, van aturar la marxa dels homes que col·locaven els rails. Van ser construïts ponts provisionals, amb tronc entrellaçats, en miraculós equilibri, que permetien passar les primeres locomotores i seguir avançant. Algun cop va caldre col·locar rails i travesses sobre la neu endurida.

Mentre a Europa s'utilitzaven rails de ferro colat, primer sobre pedres i després sobre travesses de fusta, els nord-americans van tenir, durant força temps i en certes línies, rails de fusta coberts per una tira d'acer; aquestes vies primitives es col·locaven a vegades quasi sense preparar el terreny. En aquella època el rail d'acer britànic resultava caríssim i en un país en expansió es tractava d'estendre línies el més ràpidament possible, perquè les ciutats noves i les plantacions es desenvolupessin a mesura que el ferrocarril avançava. Aquest tipus de construcció lleugera necessitava locomotores especials per evitar que els trens descarrilessin amb massa freqüència.

Una veritable població transhumant seguia l'avanç dels rails. Tallers, hostals, presons, *saloons*, bancs i esglésies, tot fet de fusta i de posar i treure. En certes ocasions, davant la falta de combustible per a les màquines, va ser necessari cremar alguna església o algun luxós *saloon*, encara que sembla ser que les propietàries d'aquests llocs d'esplai defensaven la seva propietat amb més virulència que els clergues.

La mà d'obra presentava un altre gran problema. Els emigrants europeus preferien buscar or o lluitar amb els indis abans que traslladar els pesats rails. La guerra civil els oferia, per altra banda, una ocupació menys cansada i no gaire més perillosa. Tant la «Central Pacific» com la «Union Pacific» van pensar a atreure els peons mexicans. Però aquests es mostraven molt escèptics davant les promeses dels «gringos», tal i com els anomenaven ells als nascuts a Estats Units, en especial els de parla anglesa. Així que va ser necessari tirar mà dels grocs. Els soferts xinesos eren la mà d'obra ideal per al ferrocarril transamericà. El tràfic de grocs va ser organitzada —ha escrit René Poirier— com una veritable indústria. Milers de xinesos eren carregats a Hong-Kong i desembarcats a Califòrnia. Eren molt resistents, menjaven poc i treballaven molt. A més, cobraven poquíssim, és clar. No obstant això, era imprescindible garantir dues coses: el trasllat al seu país d'origen una vegada difunts —un xinès que s'estimi no va al cel si mor a l'estranger—, i la protecció enfront dels indis. La mera aparició d'una ploma entre la mala herba provocava el pànic dels treballadors grocs. Però les companyies ferroviàries van resoldre aquest últim problema admirablement. Mentre els xinesos treballaven com a tals, els blancs, ben armats, s'entretenien a mastegar tabac, jurar endimoniadament i disparar contra tota «pell vermella» que es posés a tir.

Tractant-se d'americans, tot plegat va adquirir un franc caràcter de competició esportiva. Tant la «Central Pacific» com el seu oponent publicaven veritables «comunicats de guerra», en què s'exposaven no només els resultats aconseguits, sinó fins als avatars de les baralles entre les quadrilles de les dues companyies. D'una milla diària de rails posats es va arribar a les tres milles. Al març de 1869, quan ja s'olorava la trobada final, va arribar la fabulosa xifra de nou milles i mitja de rails posats en un sol dia.

La rivalitat va arribar a tal punt que, per una banda, un directiu de la «Union Pacific», Thomas Durant, es va apostar \$10.000 amb Charles Crocker, de la «Central Pacific», per veure quina de les quadrilles posava més rails en una jornada. Va ser una pugna homèrica. Crocker va reunir un grup d'irlandesos, forts com troncs i bevedors com esponges, i va aconseguir derrotar al seu adversari —el

dia 28 d'abril de 1869–, col·locant setze quilòmetres de tram ferri. Per l'altra, l'anomenada «febre del rail» va fer que les dues companyies, obsessionades per arribar sempre més lluny, es creuessin sense trobar-se, construint més de dues-centes milles de vies inútils i causant amb això fortes pèrdues a l'administració federal. És un episodi d'una comicitat indubtable.

Washington, francament indignat, va prendre cartes a l'assumpte. Aquella rivalitat, les notícies de les baralles entre grups de les dues companyies rivals –que començaven a ser alarmants; fins i tot els xinesos havien après a caminar a trets–, etc., van ser el que va empènyer el Govern federal a establir que la trobada havia de produir-se a Promontory, una vall desèrtica a l'est del Gran Llac Salat, el 10 de maig de 1869, és a dir, set anys abans de la data prevista.

Els vells daguerreotips –antigues càmeres fotogràfiques– van immortalitzar el memorable instant de la col·locació dels últims claus construïts en or puríssim. Els circumspectes Leland Stanford, de la «Central Pacific», i Thomas Durant, de la «Union Pacific», ostentant impressionants barrets de copa, van enfonsar els claus a la fusta, mitjançant martells de plata massissos, mentre les dues locomotores s'acostaven fins a fer xocar els seus «cow-catchers».

Retronaren els canons, redoblaren les campanes i un predicador deixà anar un pesadíssim discurs, més o menys evangèlic. Finalment, el general Dodge, enfundat en un lluent uniforme, es va avançar i va llançar una de les més peregrines i divertides frases cèlebres que s'hagin pogut escoltar en les inefables terres d'Amèrica: «Heus aquí complerta, per fi, l'obra de Cristòfol Colom. Aquest és el camí de les Índies!».

El ferrocarril va obrir el cor del país als colons i va permetre viatjar de Nova York a San Francisco en deu dies, quan abans el viatge durava més de tres mesos.

Jordi Milà

JOAQUIM CUSÍ I FURTUNET

El dimecres 26 de febrer, a les 19:30 hores, organitzat per l'Ajuntament del Masnou, va tenir lloc a la sala polivalent de la Biblioteca Joan Coromines del Masnou la conferència: **Fites no farmacèutiques i farmacèutiques de la vida de Joaquim Cusí i Furtunet (1879-1968)** a càrrec del Sr. Martí Pujol i Forn, doctor en farmàcia, acadèmic numerari de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya i conservador del Museu Cusí de Farmàcia.

La conferència va ser una aportació sobre la biografia i la personalitat de Joaquim Cusí, fundador dels Laboratoris del Norte de España (més tard, Laboratoris Cusí), amb la divulgació d'alguns aspectes inèdits o poc coneguts relacionats amb les seves idees polítiques.

Com a resum, els assistents van poder constatar que el Sr. Joaquim Cusí:

- Va començar les seves activitats professionals a Figueres l'any 1902.
- Estava emparentat amb Salvador Dalí i que va ser-ne un dels seus primers mecenes.
- Que va ser regidor de Figueres durant 6 anys per la UNFR (Unió Federal Republicana).
- Que es va traslladar al Masnou l'any 1925 en un nou edifici dins la finca Mas Antich.
- Que va ser alcalde del Masnou els anys 1930-1931 i que va proclamar la República del Masnou.
- Que va crear en una Masia de Montgat, anomenada Montcelimar, una fundació per a nens i nenes orfes basada en l'educació racionalista de Ferrer i Guardia.
- Que va comprar la farmàcia exclaustrada del Monestir de Nájera i la va convertir en la peça principal d'un dels museus de Farmàcia més importants d'Europa.
- Que va estar exiliat 7 anys després de la guerra civil espanyola.
- Que va cedir 100.000 m2 de terreny a la ciutat de Figueres per ampliar el Parc del Bosch al voltant del castell.
- Que va deixar escrits sobre les seves idees socials i polítiques dels anys 1920-1930 i que s'han mantingut inèdits fins al moment actual.
- Que va ser un gran excursionista i amant de totes les manifestacions de la Natura.
- Que va ser un empresari molt avançat per la seva època.
- Que se'l va conèixer pels seus productes Colircusí, Oftalmoloses i Dermoses.

Aquest és el testimoni d'un gran emprenedor i impulsor de la Farmàcia Catalana, una persona coherent amb el seu ideari polític i humanista, un empresari, un benefactor i un polític que mai no va defugir les seves responsabilitats i, en suma, un patriota compromès veritablement amb el seu país en moments històrics molt complicats.

Jordi Dolz

CÓC DE MAGDALENA AMB MELMELADA DE LLIMONA

Recepta extreta del blog de «Els Fruits saborosos»
fabricants de mermelades artesanals.
<http://fruitssaborosos.blogspot.com.es/>

Necessitem:

- **3 ous**
- **150g de sucre**
- **60 ml de llet**
- **190ml d'oli (nosaltres n'hem fet servir d'oliva)**
- **210g de farina fluixa (normal, NO de força)**
- **7g de llevat químic 1/2 sobre de llevat Royal)**
- **150g de mermelada de llimona (o la del gust que vulgueu)**

En un bol posem els 3 ous i el sucre, els batem fins que es tornin escumosos i blanquejats. Hi afegim la llet i l'oli, i ho barregem suaument. Hi afegim la farina i el llevat tamisat i continuem barrejant-ho amb les varetes.

Quan sigui una massa uniforme la deixarem reposar a la nevera, mínim 30 minuts, ha de quedar ben freda.

Preescalfem el forn, al màxim, i mentrestant folrem un motlle rectangular de 40 cm per 20 cm. Hi posem la massa, al damunt hi tirem la mermelada fent filets, i al damunt hi posem una capa de sucre.

Abaixem el forn a 220 graus i hi posem a coure el cóc. El traurem del forn quan estigui daurat i en punxar-lo el punxó surti net.

TRAS EL TIFON

Es imposible hablar del tifón «Haiyan» sin comenzar lamentando profundamente la gran catástrofe humana y social que ha provocado su paso por Filipinas; una catástrofe que nunca llegaremos a conocer en toda su magnitud pero que, probablemente, será una de las mayores provocada por un tifón en ese país desde que hay datos.

«Haiyan» era un ciclón tropical de categoría 5 cuando comenzó a afectar al territorio filipino. Su tremenda intensidad, junto con el estado de las infraestructuras del país, no podía sino dar este trágico resultado. Hay una cierta polémica entre las distintas instituciones meteorológicas sobre cual fue la velocidad concreta de los vientos. Parece claro que, en el momento de tocar tierra, las ráfagas podrían superar los 300 km/h, es decir, cómo si estuviéramos en el núcleo de un gran tornado pero, lógicamente, con una amplitud tanto espacial como temporal muchísimo mayor. Por supuesto, si las infraestructuras fueran otras y los mecanismos de evacuación estuvieran más desarrollados, el número de víctimas hubiera sido menor, pero un ciclón de estas características hubiera también provocado tremendos daños en cualquier otra zona geográfica.

Como era de esperar, de forma inmediata ha surgido el debate sobre si este ciclón, o al menos su gran intensidad, es debida al cambio climático. En el mismo se han cruzado, como suele ser habitual, todo tipo de opiniones de científicos, políticos, comunicadores y muchas otras personas. Voy a participar en el mismo exponiendo a continuación cual es mi visión del tema.

La formación y el desarrollo de un ciclón tropical requiere, como en tantos otros fenómenos atmosféricos, una buena disponibilidad de energía y unos mecanismos de puesta en marcha y de mantenimiento. La reserva energética está en el calor acumulado en las aguas oceánicas; y en las zonas tropicales, en mayor o menor medida, está siempre asegurada. La «puesta en marcha» requiere que haya una cierta inestabilidad atmosférica que permita la formación de grandes nubes tormentosas que, si pueden interaccionar entre ellas, constituyen el germen de una depresión tropical, la primera fase en la formación de un ciclón. No es difícil que esta condición esté presente aunque puede haber factores, como la entrada de polvo sahariano en niveles medios de la atmósfera que pueda debilitarla en el caso de la cuenca Atlántica. Justamente ésta parece haber sido una de las razones que justifican la casi total ausencia de huracanes en el Atlántico en la temporada que ahora acaba. El tercer factor que es indispensable para que el ciclón se desarrolle y crezca es la ausencia de cizalladura vertical en las capas medias y altas de la atmósfera o, al menos, que ésta sea muy débil. Si existe una cortante vertical del viento, se dificulta o incluso se inhibe la formación de las grandes nubes convectivas o tormentosas, que es el mecanismo mediante el cual la perturbación convierte la energía almacenada en el mar en forma de calor en fuertes vientos e intensas lluvias y permite su evolución hacia mayores intensidades.

Visto lo anterior, la respuesta a cómo el cambio climático puede influir en un mayor número de ciclones o en una mayor intensidad, está unida a como este cambio afecta a cada uno de los factores a los que me refería más arriba. Por lo que respecta a la temperatura de las aguas de los océanos, es bastante claro que el proceso de calentamiento está implicando ya un aumento de la misma en muchas zonas; por tanto, la disponibilidad energética está asegurada. Tampoco parece que la presencia de inestabilidad vaya a ser un problema, salvo que pudiera darse, en el caso del océano Atlántico, una mayor entrada de polvo sahariano que la hiciera disminuir; es algo difícil de saber pero que no parece que pudiera ser un factor fundamental. La gran clave es cómo el proceso de calentamiento puede hacer variar la circulación de los niveles medios y altos de la atmósfera en las zonas de formación y desarrollo. Si ésta variación fuera de tal tipo o intensidad que supusiera un aumento sustancial de la cizalladura vertical, está claro que el mecanismo básico de formación y desarrollo de los ciclones podría verse seriamente afectado.

Dadas las dudas que existen sobre este punto, junto con las certezas de una mayor disponibilidad energética, es por lo que, aunque parece probable que el número global de ciclones podría disminuir algo, si parece que los que se desarrollen, podrían tener más y mejor «combustible» y serían por tanto más intensos.

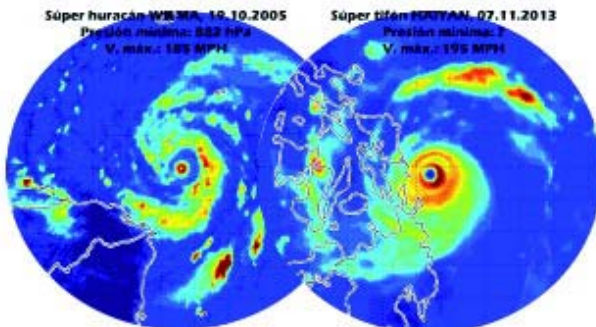
¿Es «Hayán» ya un producto de este escenario? No lo sabemos, aunque probablemente pronto aparezcan estudios que nos den una visión probabilista de, hasta que punto, pueda haber estado directamente influido por el proceso de calentamiento global y por tanto por la acción antropogénica. En cualquier caso, si bien los científicos no pueden asegurar aún si el número de los ciclones va a aumentar o disminuir, lo que sí parece claro es que el hecho de que haya más energía disponible, debe suponer que aumente el número de fenómenos adversos para la Humanidad o, al menos, que los que ocurran tengan cada vez mayor intensidad. Y debe tenerse en cuenta, además, que esa mayor disponibilidad energética está muy unida a las zonas de los países menos desarrollados y más vulnerables. ¿Hacen falta más razones para actuar?

En cualquier caso, tampoco las zonas más desarrolladas del planeta pueden considerarse invulnerables en este aspecto. Sin entrar ya en el caso del impacto de de «Sandy» sobre zonas normalmente no afectadas de Estados Unidos, algunos estudios muestran como en el Atlántico el aumento de las temperaturas oceánicas pueden alterar las zonas de formación de ciclones; de esta forma, lo harían más hacia el este y, por tanto, posiblemente recurrarían también antes su trayectoria hacia el este. La consecuencia es que llegarían a Europa más borrascas intensas procedentes de la evolución de estos ciclones. Y queda por estudiar cómo influiría este desplazamiento en la posibilidad de que algunas de estas perturbaciones pudieran desplazarse con más facilidad de una forma directa hacia Canarias como a la Península Ibérica, como fue el caso de «Vince» o «Delta»

En fin creo que las campanas no sólo doblan por Filipinas; doblan por todos...pero, más que nada, como una llamada profunda a la solidaridad y a la acción unitaria en el planeta.

Tifón «Haiyan» llegando a Filipinas (National Geographic)

José Miguel Barrachina
Asesor meteorológico

EL GAT ENÈRGIC

Jordi Godàs i Gras

*Aquest és un dels valents,
i ha donat molta guerra!
Són Pàtria els seus sentiments;
ell reconstrueix la desferra!*

*Incansable lluitador,
tossut, que mai tira enrere!,
no es nota si és que té por;
no té plats bruts a l'aigüera.*

*És submís al seu País;
fidel en la companyonia;
no trenca el seu compromís
lluitant contra l'oligarquia.*

*En ell, l'escoltisme evoluciona;
els temps no són tan dolents,
la torbonada només trona
i el gos té unes poques dents!*

*La macabra dictadura
fa els últims espetecs,
ja no té la tita dura,
sols empudega alguns indrets.*

*A la nit, apropats a la foguera,
entre cançons i xerrera,
li va agradar «el Gat» felí.
«Enèrgic!», tots vàrem dir.*

Josep Vendrell i Torres

(Isard Sincer)

PASSEJADA MATINAL PEL NOSTRE ENTORN
«EL BOSC MÀGIC D'ÒRRIUS»
Diumenge 23 de març de 2014

A les 9:00 h sortida des de la plaça Marcel·lina de Monteys del Masnou amb cotxes particulars cap a la Roca del Vallès, demarcació d'Òrrius. Si no podeu portar el cotxe hi ha un nombre limitat de places disponibles per acompanyar-vos-hi.

Durant el trajecte es donarà esmorzar, a càrrec de l'organització.

Per a més informació podeu contactar amb: Francesc Montaña al tel. 629 098 764 o bé a francesc.montana@angelini.es

XIII VOLADA D'ESTELS
Diumenge 13 d'abril de 2014

Diumenge 13, des de les 9h del matí fins a les 2h de la tarda, davant del baixador d'Ocata a la platja del Masnou.

Hi trobareu tallers i enlairada d'estels, castell inflable i exhibicions d'estels acrobàtics.

Xocolata i coca per als participants matiners

XIV ACAMPADA ESTEL·LAR
Dissabte 17 i diumenge 18 de maig de 2014

Aquest cap de setmana, farem la nostra acampada estel·lar al càmping El Vedado a Vallromanes (Ctra. del Masnou a Granollers Km 7, Tel. 93 572 90 26)

Dissabte: Incorporació a la tarda a partir de les 16:00 hores.

Muntatge tendes. Activitats tirolina, gimcana, circuits, etc.

Sopar, a càrrec de cada participant., Foc de camp

Diumenge: Esmorzar, xocolata amb coca, a càrrec de l'organització.

Activitats. tirolina, gimcana, circuits, guerra de bombardes i d'aigua

Dinar, tast de paelles de peix, de carn i de verdures, i arròs negre, a càrrec de l'organització. Preu adult: 25 €, nens menors de deu anys, 15 €.

ACTIVITATS OBERTES A TOTHOM

